

Het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen¹

Nele Depestel

stafmedewerker GOM-West-Vlaanderen

Werkloosheid (bron: VDAB)

In oktober 2000 telde West-Vlaanderen 26.734 werklozen² (zie figuur 1). Het aantal werklozen bestond uit 11.100 mannen (41,5%) en 15.634 vrouwen (58,5%). Ten opzichte van oktober 1999 daalde de werkloosheid in West-Vlaanderen met 11,8%. Bij de mannen was de afname op jaarbasis (-9,6%) kleiner dan bij de vrouwen (-13,4%).

In het vorige conjunctuuroverzicht (zie 'West-Vlaanderen Werkt', nr. 4, 2000) werd gesteld dat de seizoensgebonden relatieve toename van de werkloosheid in de maanden juli en augustus groter was in 2000 dan in de vorige jaren. Er werden hiervoor verschillende mogelijke verklaringen aangereikt: het lagere niveau van de werkloosheid, waardoor het min of meer gelijk blijvend aantal personen die in de zomermaanden in de werkloosheidscijfers terecht komt procentueel hoger ligt en/of het toenemend aantal contractuelen in het onderwijs. Nu stellen we vast dat ook de

seizoensgebonden afname van de werkloosheid in de maanden september en oktober ten opzichte van de maand augustus relatief hoger ligt dan in de vorige jaren.

Het Vlaamse Gewest telde in oktober 166.618 werklozen, waarvan 42,4% mannen. Op jaarbasis daalde de werkloosheid in het Vlaamse Gewest met 9,9%. De relatieve daling in West-Vlaanderen was dus groter.

West-Vlaanderen telde in oktober 10.193 langdurige werklozen (minstens één jaar werkloos). Hun aantal daalde op jaarbasis sterker (-18,5%) dan de groep werklozen die minder dan één jaar werkloos is (-7,1%). Het aandeel van de langdurige werklozen in de totale werkloosheid daalde hierdoor van 41,2% in oktober 1999 naar 38,1% in oktober 2000.

Opgesplitst naar studieniveau had in oktober in West-Vlaanderen meer dan de helft van de werklozen (13.472 personen of 50,4%) hoogstens een diploma lager secundair onderwijs (waarvan meer dan de helft hoogstens een diploma lager

onderwijs). Positief is dat op jaarbasis deze groep van werklozen wel afnam met 15,0%. Hun aandeel in de totale werkloosheid daalde van 52,2% naar 50,4%.

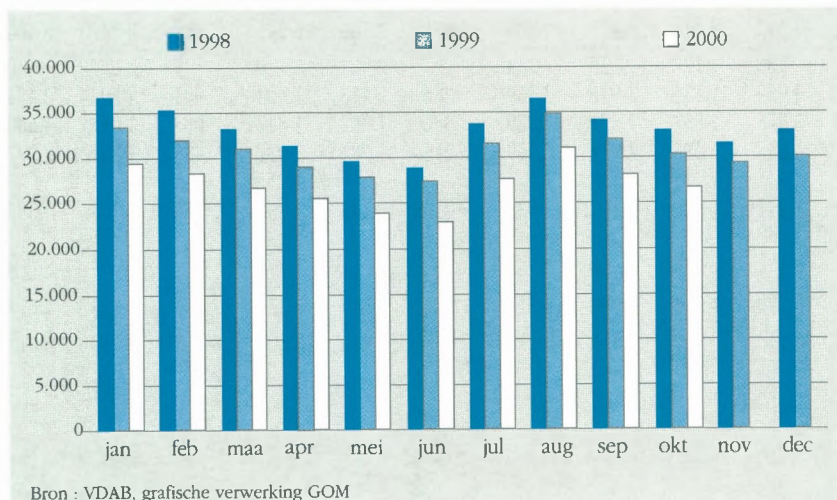
Het aantal werklozen jonger dan 25 jaar bedroeg in oktober in West-Vlaanderen 7.269 personen of 27,2% van de totale werkloosheid. Ten opzichte van de zomermaanden is er, zoals elk jaar, een daling van zowel het aantal als het aandeel jongere werklozen. Ook op jaarbasis is er een afname: het aantal jeugdwerklozen daalde in oktober 2000 met 14,1% ten opzichte van oktober 1999; het aandeel van de jeugd in de totale werkloosheid daalde met 0,7 procentpunt.

Het aantal werklozen van minstens 45 jaar bedroeg in oktober 2000 in West-Vlaanderen 6.083 personen. Hun aantal daalde op jaarbasis met 8,7% maar hun aandeel in de totale werkloosheid steeg van 22,0% naar 22,8%. Het aandeel van de werklozen ouder dan 50 jaar bleef nagenoeg constant³.

Opgesplitst naar arrondissement zien we in elk arrondissement van West-Vlaanderen een afname van de werkloosheid op jaarbasis. In de arrondissementen Diksmuide (-21,9%), Ieper (-17,8%) en Brugge (-17,6%) is de daling zelfs zeer groot. Daarnaast is ook in het arrondissement Tielt de afname groter dan 10% (-11,1%). In de overige vier arrondissementen is de daling kleiner dan 10% (Roeselare: -9,1%; Kortrijk: -7,4%; Veurne: -6,9% en Oostende: -6,3%).

Figuur 1

Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen

Lopende werkaanbiedingen (bron: VDAB)

Ten opzichte van het vorige conjunctuuroverzicht konden de cijfers over het aantal lopende werk-

aanbiedingen niet geactualiseerd worden. Dit omwille van een aan de gang zijnde herdefiniëring van de statistieken bij de VDAB.

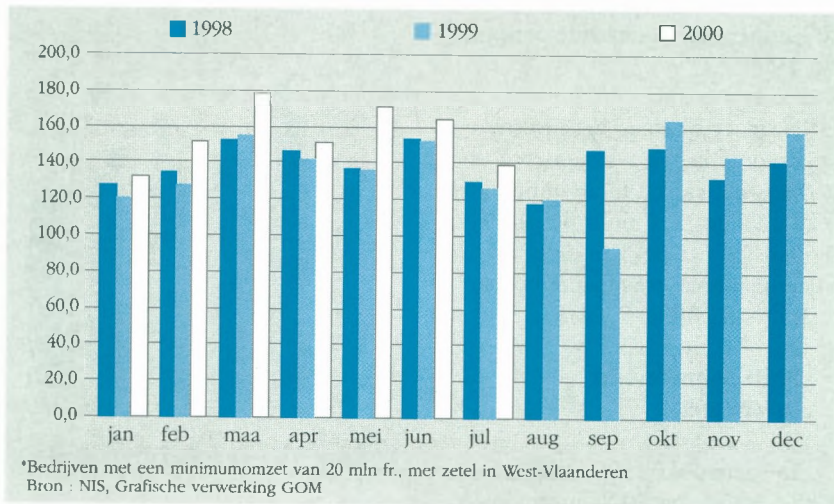
Tijdelijke werkloosheid
(bron: RVA)

Het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid⁴ bedroeg in september 2000 in West-Vlaanderen 3.568 personen. Op jaarbasis betekent dit een daling met 24,5%. Ook in de vorige maanden van 2000 was er telkens een belangrijke afname: in mei, juni en augustus zelfs meer dan 40%.

Bouwvergunningen
(bron: NIS)

In augustus 2000 werd in West-Vlaanderen de bouw van 687 woningen vergund⁵. Dit is 84 woningen of 13,9% meer dan in augustus 1999. In juli was er dan weer een daling op jaarbasis met 14,6%. Deze statistiek is namelijk aan heel wat schommelingen onderhevig en daarom is het goed de evolutie ervan ook over een langere termijn te bekijken. In de periode van januari tot en met augustus van het jaar 2000 werden bijvoorbeeld 10% meer vergunningen voor woningen afgeleverd dan in dezelfde periode van 1999.

Figuur 2
Evolutie van de omzet van de grote bedrijven in West-Vlaanderen, in miljard fr.*

Omzet
(bron: NIS)

De grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen⁶ realiseerden in juli 2000 een omzet van 139,6 miljard fr. Dit is 10,6% meer dan in juli 1999 (zie figuur 2). Gecorrigeerd voor inflatie⁷ bedroeg de relatieve toename 7,6%. Ook in de vorige maanden van 2000 lag het omzetcijfer op jaarbasis systematisch hoger. Over de eerste zeven maanden van 2000 werd in totaal 13,5% meer omzet gehaald dan in dezelfde periode van een jaar eerder.

Naar sector steeg het omzetcijfer in juli 2000 op jaarbasis het sterkst in de handel en diensten (+12,5%) en voornamelijk in de tertiaire sector⁸ (+13,1%); in de quataire sector⁹ was er nagenoeg een stabilisatie (+0,7%). In de industrie was er een relatieve toename met 8,8%, in de bouw met 2,8%.

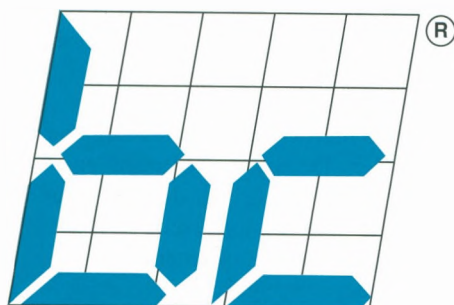
Investeringscijfer
(bron: NIS)

Net zoals het omzetcijfer, lag ook het investeringscijfer van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen¹⁰ in juli 2000

bc BRUGGE
050/456060

bc KORTRIJK
056/432800

bc OOSTENDE
059/807080

BEDRIJVENCENTRA
WEST-VLAANDEREN

bc ROESELARE
051/229309

bc WAREGEM
056/620211

bc IEPEER
057/228181

Start uw bedrijf met ons

bc VEURNE
058/310631

Een samenwerking van

GOM
WEST-VLAANDEREN

• **Bedrijfsleven**

hoger dan een jaar eerder. Er werd voor 4,8 miljard fr. geïnvesteerd, wat 6,7% meer is dan in juli 1999. In de periode januari tot en met juli 2000 lag het investeringsbedrag in totaal 20% hoger dan in dezelfde periode van 1999.

Naar sector steeg het investeringsbedrag in West-Vlaanderen op jaarbasis het sterkst in de industrie (+10,4%), gevolgd door de handel en diensten (+6,8%). In de bouw was er een relatieve afname op jaarbasis in juli 2000 (-9,4%).

Faillissementen
(bron: NIS)

In september 2000 werden in West-Vlaanderen 50 faillissementen geteld, van januari tot en met september 2000 in totaal al 411. Dit cijfer ligt net iets lager dan dat van dezelfde periode van 1999 (416 faillissementen).

Uitvoer
(bron: IRN)

De absolute uitvoer van West-Vlaanderen steeg in juni 2000, volgens voorlopige cijfers, met 6,9% op jaarbasis. Ook in alle voorgaande maanden werd een hogere geldelijke uitvoer gerealiseerd. In totaal werd in het eerste halfjaar van 2000 een uitvoerbedrag gehaald dat 15,7% hoger lag dan in het eerste halfjaar van 1999.

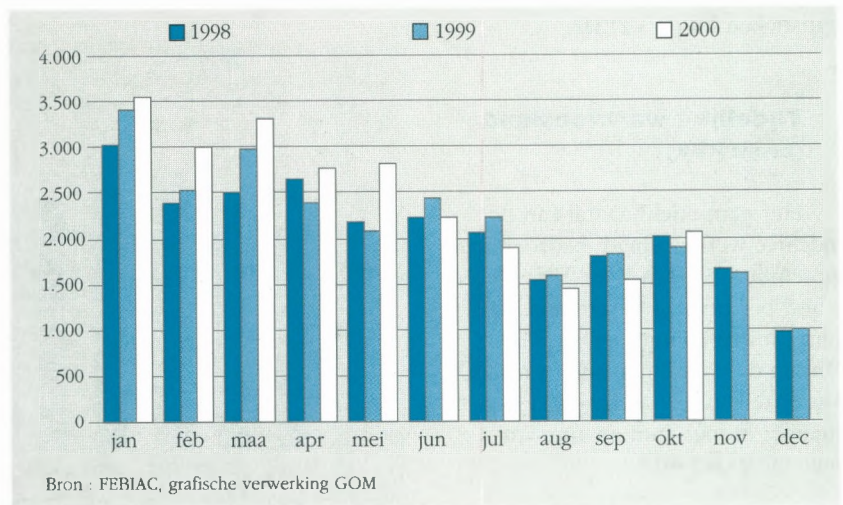
Nieuwe personenwagens
(bron: FEBIAC)

In oktober 2000 werden in West-Vlaanderen 2.054 nieuwe personenwagens ingeschreven. Ten opzichte van oktober 1999 is dit 8% meer (zie figuur 3). In juni tot en met september lag het aantal inschrijvingen op jaarbasis lager, in alle voorgaande maanden hoger. In totaal werden in de periode januari tot en met oktober van het jaar 2000 5,2% meer wagens ingeschreven op jaarbasis.

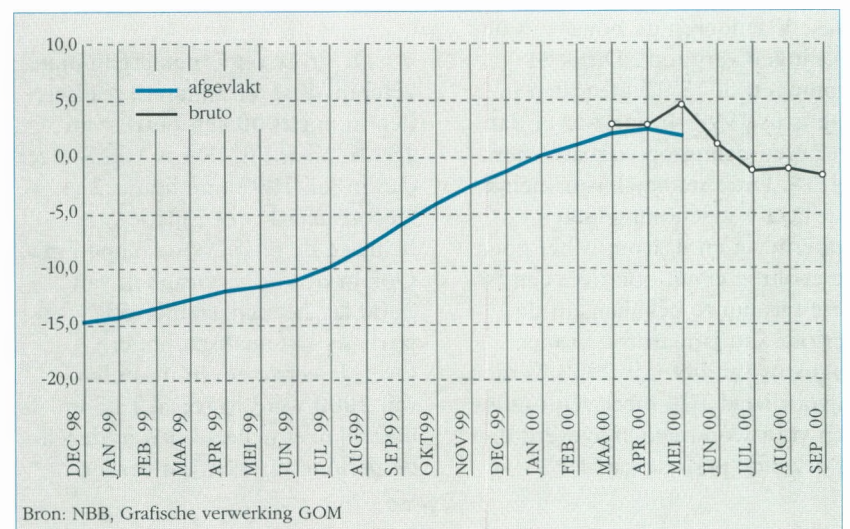
Conjunctuurindicator van de Nationale Bank
(bron: NBB)

De conjunctuurcurve van de Nationale Bank haalde in september 2000 een waarde van -1,8¹¹ (zie figuur 4). Na de hoge

Figuur 3
Evolutie van de inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen

Figuur 4
Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

(positieve) waarden in maart, april en mei, stellen we vast dat de brutowaarden sedert juni verslechterden en opnieuw negatief werden. De laatste drie maanden lijkt het er wel op dat de brutowaarden enigszins stabiliseren. Ook de afgevlakte curve, die met enkele maanden vertraging berekend wordt, lijkt over haar hoogtepunt heen en vertoont een neergaande tendens.

Het verloop van de curve van de industrie is nagenoeg identiek aan dit van de synthetische conjunctuurcurve. De brutowaarden van de deelcurve van de bouw stegen in de laatste twee maanden en de afgevlakte curve lijkt te stabiliseren. De brutowaarden van de handel daalden in de laatste twee maanden, maar de afgevlakte curve is nog steeds opwaarts gericht.

Besluit

De *arbeidsmarktindicatoren* doen het nog steeds goed. De totale werkloosheid, de jeugdwerkloosheid en de tijdelijke werkloosheid dalen relatief sterk op jaarbasis.

Ook de *indicatoren van vraag en aanbod* geven positieve signalen. Er werden in augustus 2000 bijna 14% meer bouwvergunningen voor woningen afgeleverd. De omzet en de investeringen stegen in juli 2000 op jaarbasis met respectievelijk 10,6% en 6,7%. In juni 2000 werd een uitvoer gerealiseerd die bijna 7% hoger lag dan in juni 1999 en in oktober 2000 tenslotte werden 8% meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in oktober 1999. Toch moet gezegd dat voor een aantal indicatoren de toename op jaarbasis in de laatst beschikbare

maand kleiner is dan de relatieve toename gezien over langere periodes (vanaf januari 2000). Dit is het geval voor de omzet, de investeringen, de uitvoer en de inschrijving van nieuwe personenwagens. De economische prestaties in het eerste semester van 2000 waren ook uitstekend.

De *conjunctuurcurve* is over haar hoogtepunt heen en is neerwaarts gericht. Toekomstige waarnemingen zullen uitwijzen of enerzijds deze verzwakking van tijdelijke aard is of anderzijds er een negatieve trend is ingezet.

- 1 Opmaak november 2000.
- 2 Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de vrij ingeschrevenen en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel dat de oudere werklozen (50 jaar of ouder) niet zijn opgenomen.
- 3 Sedert begin 1996 kan elke werkloze ouder dan 50 jaar en minstens 1 jaar werkloos vrijstelling van inschrijving als werkzoekende verkrijgen. Vroeger bedroeg deze leeftijdsgrens 55 jaar en meer (of 50 jaar en meer met verminderde arbeidsongeschiktheid).
- 4 Er zijn twee statistieken beschikbaar met betrekking tot de tijdelijke werk-

loosheid. Ten eerste het aantal fysieke eenheden van de tijdelijke werkloosheid, wat overeenkomt met het aantal betalingen per maand of het aantal tijdelijke werklozen, ongeacht de duur van de tijdelijke werkloosheid.

De tweede statistiek is het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid, dat een betere indicator is voor de omvang van de tijdelijke werkloosheid, aangezien het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding gebracht wordt tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. In dit conjunctuuroverzicht wordt de tweede statistiek geanalyseerd. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben.

De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijks verlof voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn.

- 5 Vergunde woningen in woongebouwen en in niet-woongebouwen.
- 6 Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt doordat het hier over een evolutie doorheen de tijd gaat. Maandelijks procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens.

Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 20 miljoen fr. of meer aangifte doen op maandbasis. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te onderwerpen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar misschien meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementele niveau.

- 7 Aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijzen.
- 8 De commerciële diensten.
- 9 De niet-commerciële diensten.
- 10 Zie voetnoot 6.
- 11 De constructie van de indicator van de Nationale Bank verloopt als volgt: er wordt maandelijks een enquêteformulier aan bedrijfsleiders verzonden. Daarin gaat men na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen, en dit voor alle ondervraagden. In tegenstelling tot de nationale indicator worden de antwoorden per provincie niet gewogen.
- 13 De maandelijks resultaten van de enquête worden op een grafiek uitgezet. De curve wordt afgevlakt. Zo kan men de trend gemakkelijker onderkennen.

Ons land is niet rijk aan grondstoffen. Maar wat we wel hebben, is gezond verstand. En daar doen ondernemers van hier het al jaren mee.

Of hoe een klein land door zijn ondernemers een grote rol speelt op de wereldmarkt. Ze doen dat met een flinke dosis creativiteit, zin voor initiatief en heel wat durf. En met een duwtje in de rug van een financiële partner. Een partner zoals KBC Bank & Verzekering. Want ondernemers van hier, daar hebben we het voor.

<http://www.kbc.be>

KBC BANK & VERZEKERING VERENIGT
DE KREDIETBANK, ABB-VERZEKERINGEN EN CERA BANK.

We hebben het voor u.